

Αξιότιμον Διεύθυνσιν

του περιοδικού «Ελικών»

Ενταύθα

Μετά χαράς έλληροφροήθημεν, ότι ο Υμέτερος καλλιτεχνικός όμιλος αναβιβάζει προσεχώς επί της σκηνής την Μερόπην, έν των άριστοτεργημάτων του άειμνήστου συγγραφέως και καθηγητού του Αθήνησι Πανεπιστημίου Δ. Βερναρδάκη, έργον ύπό τε πλοκήν και υλοθέσιν των σοφιστών.

Αλλά έπειδή ή υλοθέσις του δράματος άνάγεται εις τους μυθικοιστορικούς χρόνους, ών ή ιστορία και έλλιπής και έν πολλοίς ουχι έξηκριβωμένη τυγχάνει, ουχι άπίθανον να παρατηρηθή δυσχερεία της περί την καινούριον ύπό του κοινού των σοφιστών μετωπής άμα έν τούτου ή προσοχή και τό διαφέρον των θεατών. Πάνυ όρθή όθεν ή γνώμη Υμών, ότι πρός πρόληψιν ένδεχομένων τοιούτων ανεπειών και σκοπιωτέραν διεξαγωγήν της παραστάσεως άναγκαίως αποβαίνει ύπως πρό ταύτης έκτεθώσιν εις τό κοινόν τάτε προγεννημένα πρό της έν τώ δράματι έξελισομένης, αράζω: ώς, επίσης και τό κατ' αήτην τάτην την αράζιν. Ανταποκρινόμενος εις την εύλογον ταύτην άπαιτήσιν και έπιθυμίαν να προσφέρω συμβολήν τινα εις την έπιτυχίαν του ύπό της εύγενούς ήμων προθέσεως έπιδιωκόμενου σκοπού πέμνω Υμιν την έτοιμήν βραχείαν τούτου περίληψιν. Καί δη τον τά ηρη της παράσεως:

Οι Δωριείς, ώς γνωστόν, έπέδραμον την Πελοπόννησον. Η έλιδομένη αυτη βραδυτερον έλλήθη ύπ' αυτών τουτων των αρχηγών των Δωριέων κάθοδος των Ηρακλειδών διά λόγους οικειώσεως (και την φράσιν των αρχαίων) ή οι συνδικαιούχης των νικητών μετά των ηττηθέντων. Έλάσθη δηλ. μύθος ύπό των Δωριέων, καθ' όν ουτοι έπήλθον εις την Πελοπόννησον ουχι ώ βάρβαροι κατακτηταί, αλλά ώς σύμμαχοι των ίδίων των ήγεμόνων, οίτινες ήσαν Ηρακλειδαί, βοηθήσαντες τούτους εις την ανάκτησιν των πατρικών κληρών ήτοι των έν τή Πελοποννήσφ χωρών, έφ' ών καίαι έβασίλευον οι υιοί του Ηρακλέους και άρ' ών ουτοι βίβως έξώθησαν ύπό του Εβρουσθέους. Κατά ταύτα ή έν ταύς γονιμοτέρας χώραις της Πελοποννήσου έγκατάστασις αυτών και ή επί τούτου κυριαρχία ουδέν τι άλλο ήτο ή άνάληψις πρεσβυονικων δικαιωμάτων. Άδικαιολόγητος άρα άπέβαινε πᾶσι διαμαρτυρία ή γογγυσμός των ίθαγενών κατά των κατακτητών διά την άπώλειαν της έλευθερίας των.

Μέθοδος, ήν δέν ώνησαν βραδυτερον να θέσωσιν εις ένέργειαν οι Ρωμαίοι πλάσαντες τον μύθον της έν των Τρώων καταγωγής του και κατά συνέπειαν συγγενείας του πρός τους Έλληνας, ύνα οι δύσμοιροι ουτοι άπαθώς φέρωσι την τούτων κυριαρχίαν και έν τοίς νεωτέροις χρόνοις οι Άγγλοσάξωνες δημοσιογράφοι καταβαλόντες πᾶσαν φροντίδα ν' αναγάγωσιν εις τους Σάξωνας τό γένος Γουλιέλμου του κατακτητού. Μετά την μικράν ταύτην παρέκβασιν επανέρχομαι επί της περι των Δωριέων διήγησιν. Διαπεραιωθέντες λοιπόν ουτοι εις την Πελοπόννησον ώρμησαν επί την κατάκτησιν της φερσονήσου διαιερεθέντες εις τρεις στρατιάς. Τούτων μία ύπό την άρχηγίαν του Ηρακλείδου Κρεσφόντου έτράπη διά της Αρκαδίας επί την κα-

τάκτησιν της Μεσοήνιας, εις ήν άνευ σχεδόν άντιστάσεως εισήλθε και έγκατεστάθη. Ο Κρεσφόντης ύδρουσε τό στρατηγειον του έν Στενωλάρφφ ήν και άνεκήρυξε πρωτεύουσαν του βασιλείου του.

Αλλά εύθύς κατόπιν επακολουθεί παράδοξόν τι: ο βασιλεύς δέν έπείδιώξε διά τους συμπολεμιστάς του Δωριείς, κατ' αντίθεσιν πρός τους ήγεμόνας των δύο άλλων στρατιών ιδιάζουσαν θέσιν έν τώ κράτει ή εξαίρετα προνόμια, αλλά ήξίωσεν ύπως ουτοι ζώσιν έν τελεία ίσονομία μετά των ίθαγενών οικητόρων της χώρας. Τούτο οι Δωριείς θεωρήσαντες προδοσίαν, στυσιούσαντες έφρόνευσαν τον Κρεσφόντην και τά τέκνα αυτου, πλην του νεαρωτάτου Αίλυτου, όν ο γέρον παιδαγωγός Ανκόρτας διέσωσε καταφυγών μετ' αυτου εις Αιτωλίαν! Έπί του χηρευόμενου δέ θρόνου άνήλθεν εις των συννομιωτών, Πολυφόντης όνομαζόμενος ύπως μάλιστα συνεζεύχθη και την χήραν του Κρεσφόντου Μερόπην, βαρβαλγούσαν επί τή άπολεία τέκνου και συζύγου.

2) Τα κατά την αράζιν

Ο Πολυφόντης, ύνα μετρήσιν τό άγος της Μερόπης, άγγέλλει αυτῃ ότι ζή ή Αίλυτος, και ότι τούτον υιοθέτησε και κατέστρε διαδοχον του θρόνου του. Τούτο πληροί άρρητον χαράς την βίωσισαν, ήτις διατίθεται από τούδε τρυφερώτατα πρός τον Πολυφόντην. Αλλά ο Αίλυτος άνδρωθείς και παρά του Ανκόρτα, μεθών τό τραγικά του οικου του γεγονότα σπέρδει εις Μεσοήνιαν, ύνα έκδικηθή τον φονέα πατρός και αδελφού! Έν σχήματι δέ έκείτου εισελθόν εις τά άνόκτορα και καθίσας επί τον βωμόν του ξενίου Διός, άγγέλλει τώ Πολυφόντη ότι έφρόνευσε τον Αίλυτον. Ο Πολυφόντης καταλαμβάνεται ή το σφοδρότατη λύπης και άνακατήσεως αλλά ουδέν επειρησεί κατά του δολοφόντου, όν προσταθεί ο βωμός του ξενίου Διός. Συγχρόνως ή γηραιά τροφή της βασιλίσεως Εβρουσθέη πληροφορεί αυτην ότι ο Πολυφόντης φιλοξενεί έν τοίς άνακτοροσ Αιτωλόν τινα, δολοφόντου του Αίλυτου Εικασίαν δέ ή Μερόπη ότι ουτος ήσο ο έπί του βωμού ξένος έξάγει έγχειρίδιον και έτοιμάζεται να καταφύγη τούτο κατά του Αίλυτου, αλλά παρεμποδίζεται ύπό του Ανκόρτα, μέσω του όποιου γίνετι και άναγνώριστις μητρός και υίου.

Αλλά αφρησις ο Πολυφόντης μετανοήσας, όρηξ να φονεύση τον Αίλυτον. Έκρηγνυται τότε όλη ή μητρική στοργή τή βασιλίσεως, ήτις όρημα φονεύει τον Πολυφόντην και σώζει τον Αίλυτον.

Φονευθέντος του βασιλέως οι Μεσοήνιοι άνακηρύττουσι βασιλέα τον Αίλυτον ώς Ηρακλειδην, αλλά οι Δωριείς αρνούνται ν' άναγνωρίσωσι τούτον, εάν μη πρότερον θανατωθή ή Μερόπη, ώς φονεύσασα τον Πολυφόντην. Ο Αίλυτος μετά των Μεσοήνιων έπιτίθεται κατά των Δωριέων και αρχίζει δεινή άλληλοκτονία των δύο λαών, εις ήν θέτει τέρμα ο εκούσιος φόνος της Μερόπης, εις όν επακολουθεί συνδιαλλαγή Μεσοήνιων και Δωριέων και άνακηρύξις όμόθυμος του Αίλυτου ως βασιλέως συμπάσης της Μεσοήνιας. Πληροῦται ούτω τό όνειρον του πρώτου βασιλικού ζεύγους της Μεσοήνιας, δηλ. ή έν ίσονομία συμβίωσις των έν τώ κράτει συνοικούντων λαών, ύπερ ής οι βασιλείς πρέπει και την ζωήν των να θυσιάζωσι. Τούτο δέ είναι και ή κυρία ιδέα του δράματος.

Πάτραι τή 23 Ιουλίου 1919.

Μεθ' ύπολήψεως

Γ. ΡΟΥΣΙΑΣ, γυμνασιάρχης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΘΟΝΟΥ

Είπε ψυχολογικώς άναμφισβήτητον και ύπό της βαθείας μελέτης της άνθρωπίνης ψυχής κεκυρωμένον ότι τό φοβερόν του φθόνου πάθος εκπληγάζει έξ άδυναμίας του νου, είτε έκ διεφθαρμένης καρδιάς, ένεκα τούτου και ο μέγας της αρχαιότητος φιλόσοφος Σωκράτης αποφθεγματικώτατα έλεγεν: «εις τον φρόνιμον άνθρωπον δέν δύναται να συμβή φθόνος, οι άνόητοι όμως πάντοτε πάσχουσι τό νόσημα τούτο»

Η έλλειψις των άπαρητήτων του βίου και του κόσμου γνώσεως, και ο περιορισμός της φρονήσεως και της κρίσεως του άνθρώπου, δύνανται μόνον να δηγήσωσι τον άνόητον εις την πλάνην του φθόνου. Ο μέγας της αρχαιότητος φιλόσοφος Σωκράτης έλεγεν: «Φθόνος είναι λύπη διά τας εύτυχίας των φίλων».

Ο φθονερός φθονών την εύτυχίαν και την ζήζαν του άλλου, αίνετες έλλείπουσι απ' αυτον, δέν συλλογίζεται, ότι τά άρχικά ταύτα είναι έργα και έθωρα μιας ύψηλοτέρας ζωής. Διά τούτο και ο Θεόφραστος έδογματίζε λέγων: «Τόσφ οι φθονεροι εινε δυστυχέστεροι των άλλων, ώστε ουτοι μόνον δια τας ίδιικάς των συμφορας λυποῦνται οι δέ φθονεροι λυποῦνται και διά τας ίδιικάς των, αλλά και δια τας εύτυχίας των άλλων».

Με πάντα στεναγμόν ο φθονερός μέμφεται του: σκοπού της Προνοίας «Ο: δέ προπητής εις τας κρίσεις του, άν αυτός αποτολμα νά κατεκρίνη την προσωπικήν άξίαν των άλλων. Μη κρίνων δέ ουτος όρθως περί των άρετων των άλλων, χωρίς και αυτός να τό θέλη θέλει μόνον τα σφαλμάτα των. Ήν πίση έμω: περιπτώσει, είναι άναμνηστον ήτις καλλίτερον είναι να φθονηται τις, παρά θεάσθως να οικτελήται. Ο Μιμερμος έλεγεν «Ολοι είμεθα δευιοι εις τό να φθονώμεν τον εύτυχόντα και να επαινωμεν τον άποθάνοντα»

Η διαφθορά της καρδιάς του άκακαλύπτου μάλιστα όταν υτος φθονή εις έκεινα τά άρχικά των άλλων, όταν υτοι διά της άρετης των και της έπιμελείας των απέκτησαν Τό πονηρόν της καρδιάς του φθονερού εκτός των άλλων άποδεικνύεται προσετι και όταν υτος φθονή του: άλλους εις τά πράγματα εκείνα, τά όποια υτοι διά της άπάτης και της χυμερπειας, ή και δι' άλλων δήποτε άλλων άδίκων τρόπων απέκτησαν. Ο Ίσοκράτης έλεγεν: «εις τον φθόνον τούτο μόνον τό καλόν προσυπάρχει, ότι εινε μέγιστον ακόν εις τους έχοντα». Δι' έτέρου δέ γνωμικου οι αρχαίοι έλεγον: «Ο φθόνος έστι κάκιστος έχει δέ τι καλόν έν εκυτῃ τήκει γάρ φθονερών όμματα και καρδίαν».

Νεώτερος τις κοινωνιολόγος και συγγραφεύς ειδικώς δέ εις τά ψυχολογικά άσχοληθείς λέγει: «Ο φθονερός παρά πάντων άποφεύγεται, διότι εκαστος προαισθάνεται, ότι εις τό στήθος αυτου ένυπάρχει άποκεκρυμμένος τις "Αδης».

Ο φθόνος φθείρει την υγείαν του σώματος, ένχοπέθει δέ πρωτίστως επί μεν των χηλέων τό φάρμακον της συκοφαντίας, εις δέ τό δλέμμα την όρμην της ακαθέκτου πλεονείας, εις δέ την ψυχήν την εαρυθυμίαν της νοσώδους άλαζονείας.

Προφυλάχθητι λοιπόν, ώ άνθρωπε, εσον δύνασαι έπιμελώ: από του αίμοδύρου τούτου θηρηου! και μένε εις την κατάστασιν εκεί-